

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

> Retouradres Postbus 20011 2500 EA Den Haag

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-
Generaal

Postbus 20018

2500 EA, DEN HAAG

Hierbij bied ik u de antwoorden aan op de schriftelijke vragen van de leden Van Klaveren en Bontes (Groep Bontes/Van Klaveren) aan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties over het intrekken van een subsidieaanvraag voor het referendum door de handelswijze van de referendumcommissie (ingezonden 15 februari 2016).

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

Datum 19 februari 2016

Betreft Beantwoording Kamervragen

dr. R.H.A. Plasterk

**Directie Bestuur,
Democratie en Financiën**
Afdeling Bestuurlijke
Inrichting en Democratie

Datum 19 februari 2016
Retouradres
Postbus 20011
2500 EA Den Haag
Kenmerk
2016-0000105199
www.rijksoverheid.nl

Kenmerk
2016-0000105199

Uw kenmerk
2016Z03251

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

> Retouradres Postbus 20011 2500 EA Den Haag

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-
Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG
2016Z03251

**Directie Bestuur,
Democratie en Financiën**
Afdeling Bestuurlijke
Inrichting en Democratie

Markt 147
Den Haag
1913 AA Den Haag
2016-0000105199
www.rijksoverheid.nl

Antwoorden op de vragen van de leden Van Klaveren en Bontes (Groep Bontes/
Van Klaveren) aan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties over
het intrekken van een subsidieaanvraag voor het referendum door de
handelswijze van de referendumcommissie (ingezonden 15 februari 2016)

Kenmerk
2016-0000105199

Vraag 1

Heeft u kennis genomen van het artikel 'GeenPeil en GeenStijl vragen toch geen
subsidie voor referendum 2016)

Betref: [Beantwoording Kamerstukken.nl/parl/2016/02/12/4243103/2016/02/12/
GeenPeil-en-GeenStijl-vragen-toch-geen-subsidie-voor-referendum.dhtml](http://www.kamerstukken.nl/parl/2016/02/12/4243103/2016/02/12/GeenPeil-en-GeenStijl-vragen-toch-geen-subsidie-voor-referendum.dhtml)

Uw kenmerk
2016Z03251

Antwoord vraag 1

Ja.

Vraag 2

Begrijpt u dat onduidelijke en incomplete aanvraagformulieren, slechte
communicatie en het ontbreken van een ondersteunende houding van de
referendumcommissie, leiden tot het intrekken van aanvragen voor de
beschikbaar gestelde subsidie? Zo nee, waarom niet?

Antwoord vraag 2

Het is de eigen verantwoordelijkheid van aanvragers om een aanvraag voor een
subsidie in te trekken. Aanvragers zijn vrij om een eigen afweging te maken
tussen het belang dat is gediend bij het handhaven van de aanvraag en het
belang dat – mogelijk – is gediend bij intrekking van de aanvraag. Intrekking leidt
er toe, dat men niet over subsidiegeld kan beschikken.

Op de website van de Referendumcommissie (www.referendum-commissie.nl) is
een actueel overzicht te vinden van de inmiddels verstrekte subsidies. Daaruit kan
worden afgeleid dat de werkwijze van de Referendumcommissie klaarblijkelijk in
veel gevallen niet heeft geleid tot intrekking van de aanvraag.

De formulieren (één voor rechtspersonen en één voor natuurlijke personen) die
kunnen worden gebruikt voor het aanvragen van subsidie bij de
Referendumcommissie staan eveneens op de website van de commissie. Bij een
aanvraag voor rechtspersonen dient de ondertekenaar bevoegd te zijn om
namens de rechtspersoon op te treden. In het rechtsverkeer is dat volstrekt
gebruikelijk. Als het formulier onvoldoende ruimte biedt, is het mogelijk om een
of meerdere bijlagen mee te sturen. Voor de meeste aanvragers was deze
werkwijze duidelijk.

Vraag 3

Kunt u aangeven wat het doel is van het beschikbaar stellen van een subsidie om
campagne te voeren voor het referendum als de commissie, die verantwoordelijk
is voor de afhandeling van die betreffende subsidie, een meer dan ontmoedigende
werkwijze hanteert?

Antwoord vraag 3

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

> Retouradres Postbus 20011 2500 EA Den Haag

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-
Generaal

Postbus 20018

2500 EA DEN HAAG

Doel van het beschikbaar stellen van subsidie is volgens de Wet raadgevend referendum het bevorderen van het debat in Nederland over de aan het referendum onderworpen wet. De cijfers omtrent subsidieverlening op de website van de Referendumcommissie spreken tegen dat 'een meer dan ontmoedigende werkwijze' wordt gehanteerd.

Vraag 4

Deelt u de mening dat de huidige gang van zaken, waardoor nota bene de initiatiefnemer van het referendum heeft afgezien van de subsidieaanvraag, een

Belemmering vormt voor het democratisch proces en daarmee een vorm van Bestuursdwaling Kamervragen

Antwoord vraag 4

Mede gelet op de antwoorden op de vragen 2 en 3 deel ik die mening niet.

**Directie Bestuur,
Democratie en Financiën**
Afdeling Bestuurlijke
Inrichting en Democratie

Datum Markt 147
Per 1 februari 2016
Postbus 20011
2500 EA Den Haag
Kenmerk
2016-0000105199
www.rijksoverheid.nl

Kenmerk
2016-0000105199

Uw kenmerk
2016Z03251